

Quickscan: herijkte principes programmatisch toetsen

WORK IN PROGRESS

17 maart 2026

Aleid van der Schrier, Teaching and Learning Netwerk, Hogeschool Utrecht

Liesbeth Baartman, Lectoraat Beroepsonderwijs, Hogeschool Utrecht

PROGRAMMATISCH TOETSEN

MIX VAN DATAPUNTEN

BEOOGDE LEERRESULTATEN

PROFESSIEEL OORDEEL

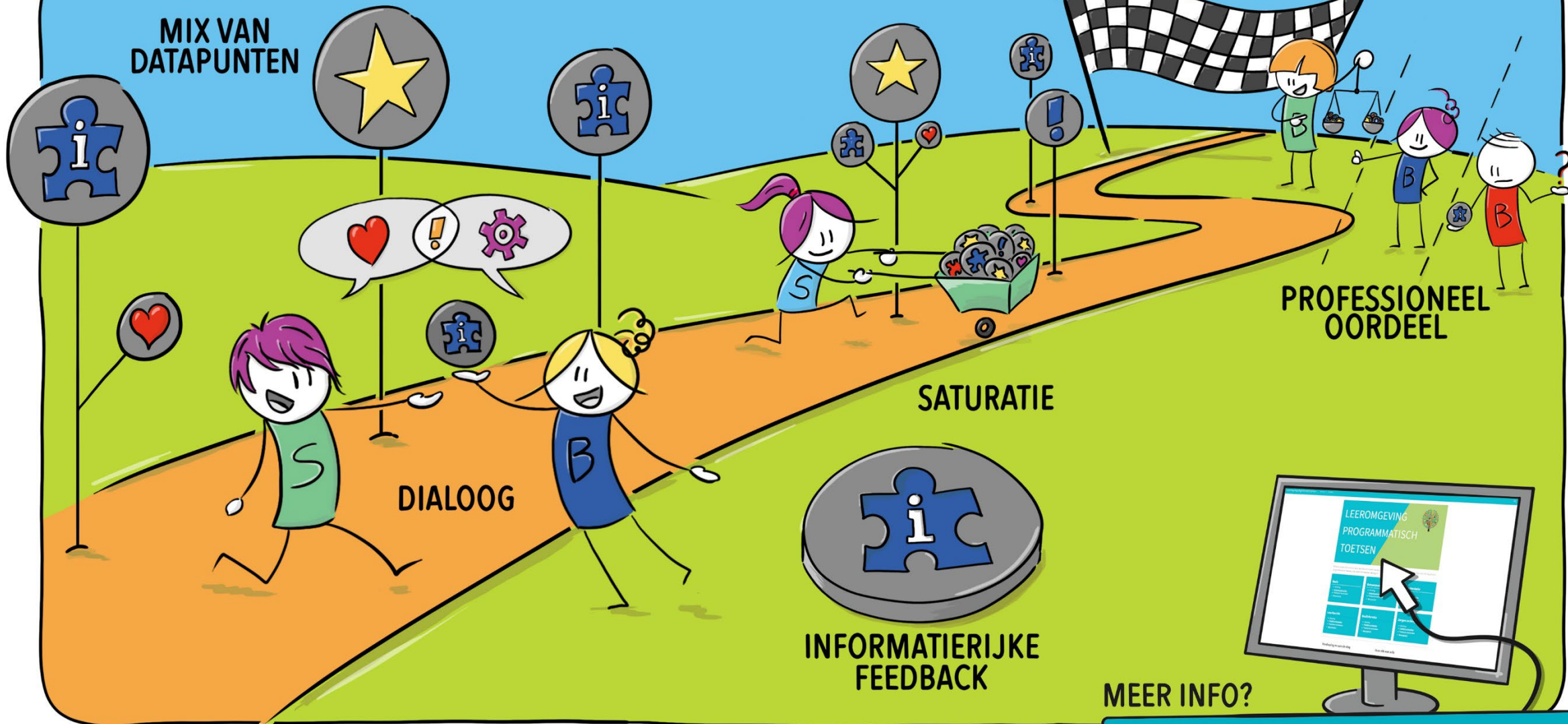
SATURATIE

DIALOOG

INFORMATIERIJKE
FEEDBACK

MEER INFO?

WWW.PROGRAMMATISCHTOETSEN.NL

Waarom een herijking?

Vanuit praktijkervaringen

- Wanneer is er wel/niet sprake van programmatisch toetsen?
- Ingewikkeld geformuleerde principes die vragen oproepen
- Sommige principes worden weinig / deels geïmplementeerd
- Sommige principes beschrijven HOE en niet fundamenteel het principe

Onze belangrijkste boodschap

De set herijkte principes:

- kern van programmatisch toetsen/lerend kwalificeren
- handvat bij inrichten en uitvoeren
- geen consequenties voor opleidingen die kern van programmatisch toetsen te pakken hebben.

Programmatisch toetsen/lerend kwalificeren:

- is nooit een doel op zich, maar moet passen bij je visie op onderwijs en toetsen

Werkwijze

- Uitgangspunt: Ottawa-statement
- Stap 1: vragenlijst
- Stap 2: consensus meetings
- Stap 3: input praktijk

- (1) *Hoe belangrijk vind je dit principe + toelichting*
- (2) *Hoe toepasbaar vind je dit principe + toelichting*
- (3) *In hoeverre is dit principe geïmplementeerd + toelichting*

Van bevindingen en discussiepunten naar 7 herijkte principes

Belangrijke discussiepunten

- Datapunten
- Leren en beslissen
- Nemen van beslissingen
- Rol van de student

Een mix van datapunten

Wat is een datapunt?

Is elke mix goed?

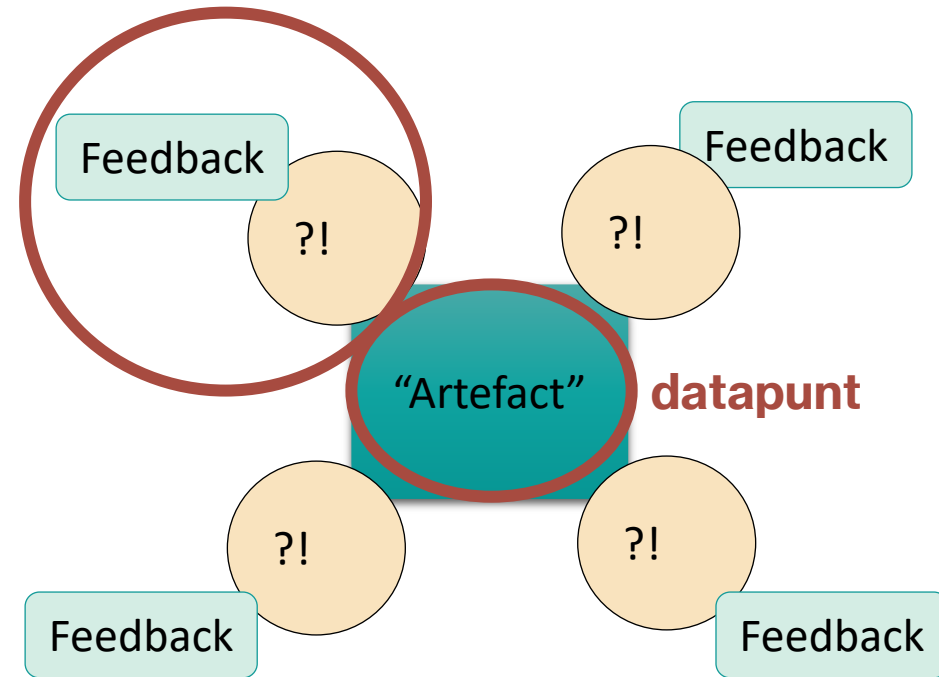
Waar zijn de verschillende feedback perspectieven?

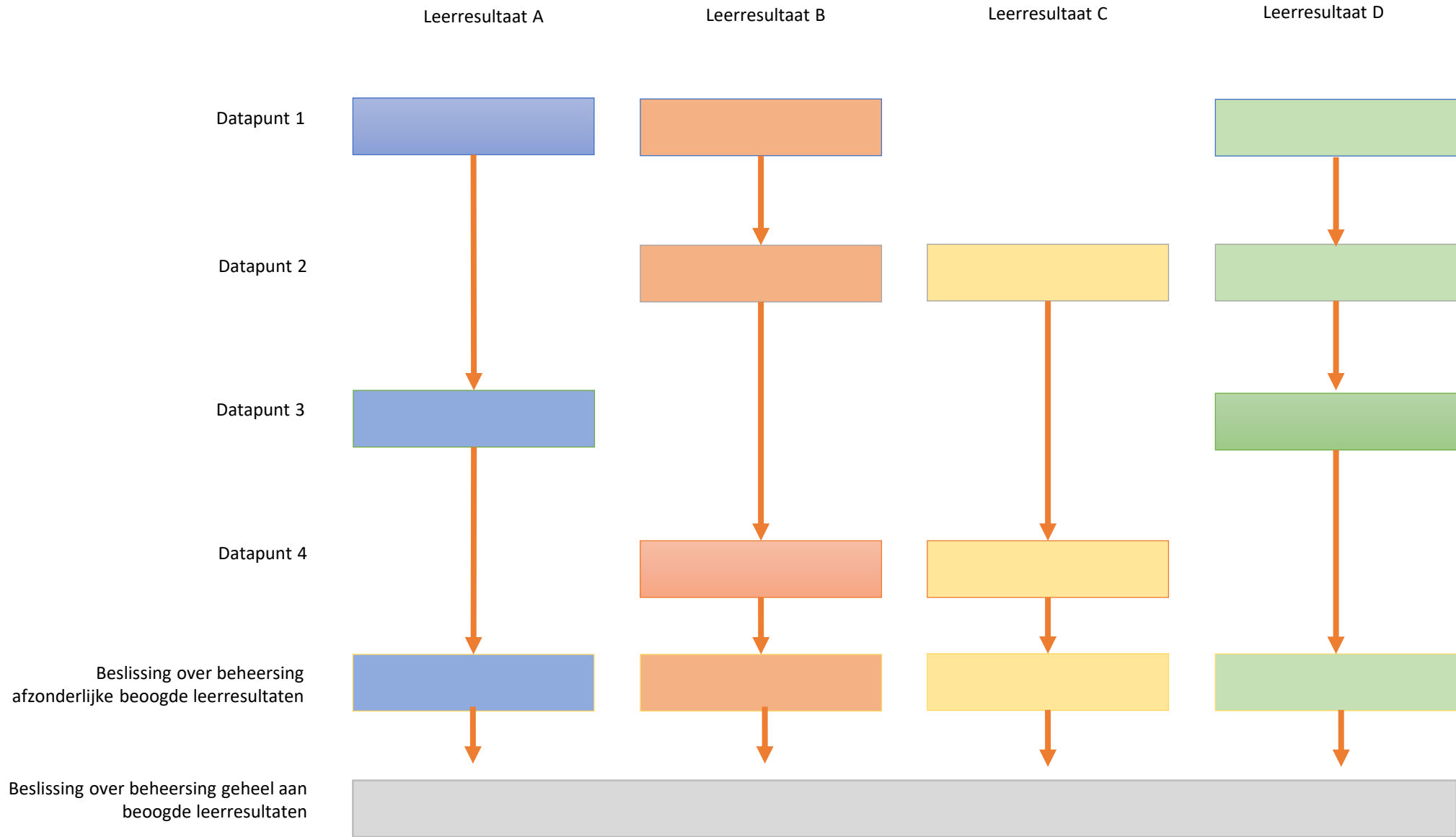

Volgen van ontwikkeling DOOR MIDDEL VAN datapunten

Informatie
over
ontwikkeling

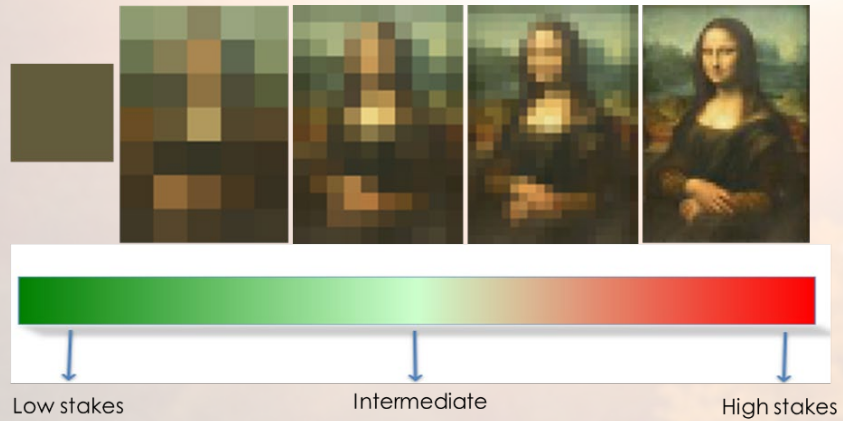

Herijkte principes

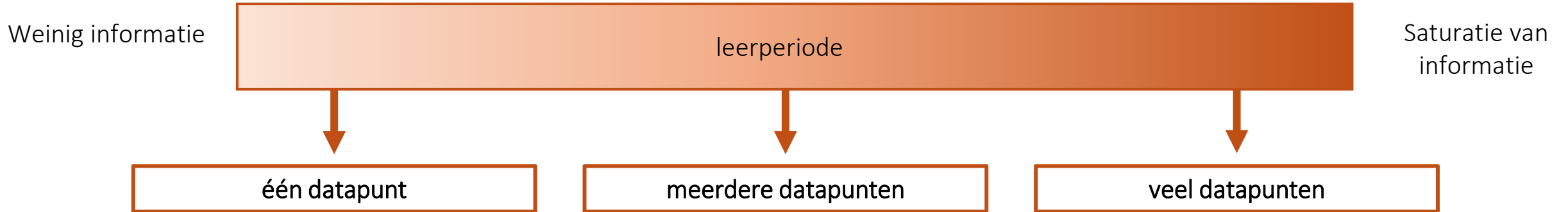
1. De beoogde leerresultaten zijn de basis voor het verzamelen en aggregeren van informatie uit datapunten.
2. Informatie wordt verzameld door middel van een bewust gekozen en beargumenteerde mix van datapunten en omvat feedback die daarop wordt gegeven vanuit verschillende perspectieven.
3. Informatie staat ten dienste van (het sturen van) de ontwikkeling van de student op deze leerresultaten én het nemen van een onderbouwde beslissingen over de beheersing van de beoogde leerresultaten: de leer- en beslisfunctie van toetsing zijn met elkaar verweven.
4. De student interpreteert en gebruikt, in georganiseerde dialoog, informatie uit datapunt(en) en geeft daarmee richting aan de verdere ontwikkeling van de beoogde leerresultaten.
5. De student en de opleiding monitoren doorlopend de beheersing van de beoogde leerresultaten aan de hand van geaggregeerde informatie uit datapunten.
6. Beslissingen worden niet genomen op basis van momentane, toekomstig van één datapunt. Saturatie van informatie is voorwaardelijk voor het nemen van een onderbouwde beslissing.
7. Een commissie van examinatoren interpreteert de geaggregeerde informatie uit datapunten en neemt op basis daarvan gezamenlijk op een transparante en navolgbare wijze een onderbouwde beslissing over (het niveau van) de beheersing van de beoogde leerresultaten.

Twee doelen: leren en beslissen

Wanneer spreek je van een 'beslissing'?

Meer nadruk op tussenperiode

Einde leerperiode:

- Beslissing = voor beroep vatbaar

Tussentijds:

- Student wil weten hoe het staat met ontwikkeling (geen verrassing)
- Docent/begeleider wil op tijd kunnen bijsturen
- Opleiding wil monitoren

Herijkte principes

1. De beoogde leerresultaten zijn de basis voor het verzamelen en aggregeren van informatie uit datapunten.
2. Informatie wordt verzameld door middel van een bewust gekozen en beargumenteerde mix van datapunten en omvat feedback die daarop wordt gegeven vanuit verschillende perspectieven.
3. Informatie staat ten dienste van (het sturen van) de ontwikkeling van de student op deze leerresultaten én het nemen van een onderbouwde beslissingen over de beheersing van de beoogde leerresultaten: de leer- en beslisfunctie van toetsing zijn met elkaar verweven.
4. De student interpreteert en gebruikt, in georganiseerde dialoog, informatie uit datapunt(en) en geeft daarmee richting aan de verdere ontwikkeling van de beoogde leerresultaten.
5. De student en de opleiding monitoren doorlopend de beheersing van de beoogde leerresultaten aan de hand van geaggregeerde informatie uit datapunten.
6. Beslissingen worden niet genomen op basis van informatie afkomstig van één datapunt. Saturatie van informatie is voorwaardelijk voor het nemen van een onderbouwde beslissing.
7. Een commissie van examinatoren interpreteert de geaggregeerde informatie uit datapunten en neemt op basis daarvan gezamenlijk op een transparante en navolgbare wijze een onderbouwde beslissing over (het niveau van) de beheersing van de beoogde leerresultaten.

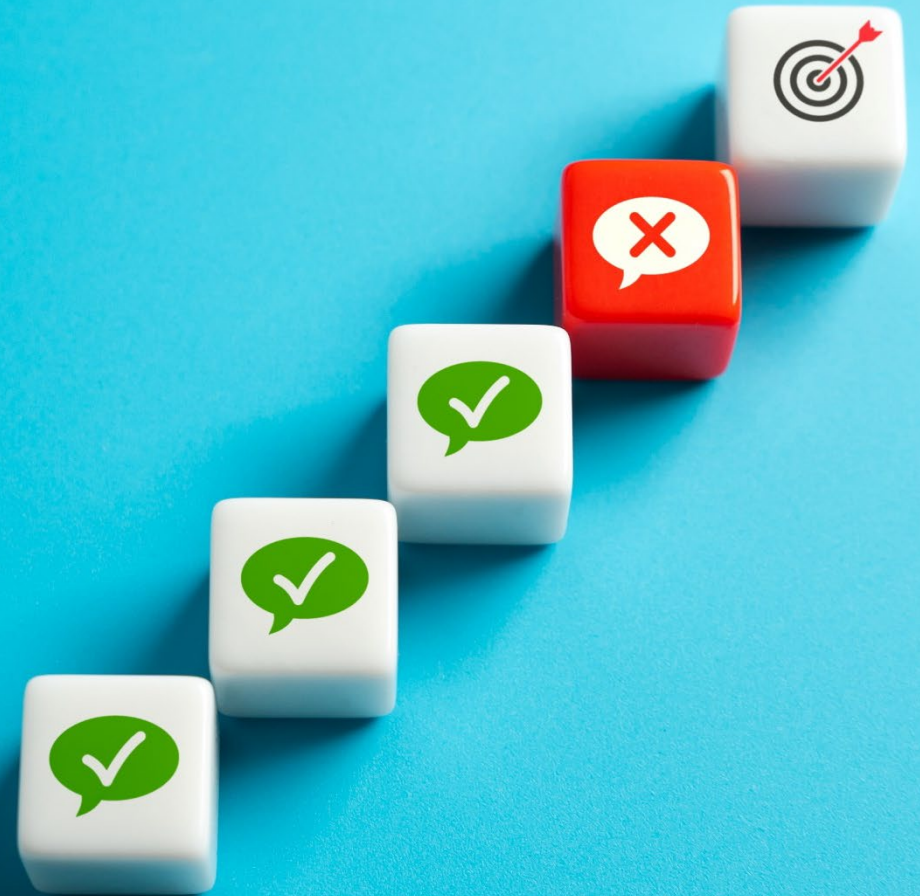
Beslissingen nemen

Kijkt de besliscommissie
nog naar de datapunten
of alleen naar de
feedback?

Moeten
'feedbackgevers'
aangewezen
worden als
examinator?

Beslissingen nemen

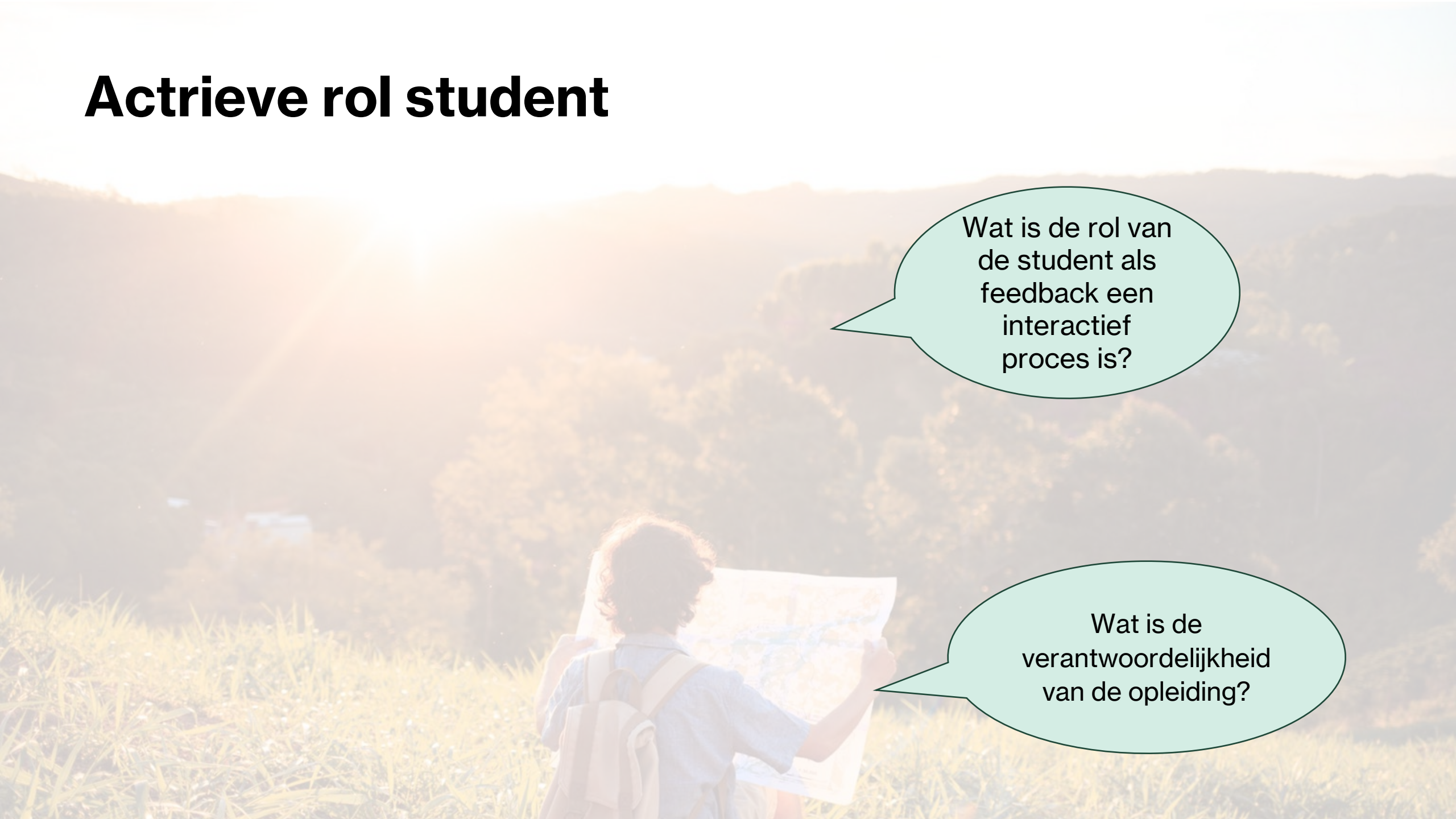
- Geaggregeerde informatie (feedback!!) is uitgangspunt => patronen
- Commissie van examinatoren aangesteld door examencommissie

Herijkte principes

1. De beoogde leerresultaten zijn de basis voor het verzamelen en aggregeren van informatie uit datapunten.
2. Informatie wordt verzameld door middel van een bewust gekozen en beargumenteerde mix van datapunten en omvat feedback die daarop wordt gegeven vanuit verschillende perspectieven.
3. Informatie staat ten dienste van (het sturen van) de ontwikkeling van de student op deze leerresultaten én het nemen van een onderbouwde beslissingen over de beheersing van de beoogde leerresultaten: de leer- en beslisfunctie van toetsing zijn met elkaar verweven.
4. De student interpreteert en gebruikt, in georganiseerde dialoog, informatie uit datapunt(en) en geeft daarmee richting aan de verdere ontwikkeling van de beoogde leerresultaten.
5. De student en de opleiding monitoren doorlopend de beheersing van de beoogde leerresultaten aan de hand van geaggregeerde informatie uit datapunten.
6. **Beslissingen worden niet genomen op basis van informatie afkomstig van één datapunt. Saturatie van informatie is voorwaardelijk voor het nemen van een onderbouwde beslissing.**
7. **Een commissie van examinatoren interpreteert de geaggregeerde informatie uit datapunten en neemt op basis daarvan gezamenlijk op een transparante en navolgbare wijze een onderbouwde beslissing over (het niveau van) de beheersing van de beoogde leerresultaten.**

Actrieve rol student

A person with a backpack is seen from behind, looking at a map in a field at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow over the landscape. The person is standing in a field of tall grass, and the background shows rolling hills and a small building in the distance.

Wat is de rol van de student als feedback een interactief proces is?

Wat is de verantwoordelijkheid van de opleiding?

Actieve rol van de student

- Leren is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- De opleiding moet de dialoog over ontwikkeling organiseren.
- De student interpreteert en gebruikt feedback.

Herijkte principes

1. De beoogde leerresultaten zijn de basis voor het verzamelen en aggregeren van informatie uit datapunten.
2. Informatie wordt verzameld door middel van een bewust gekozen en beargumenteerde mix van datapunten en omvat feedback die daarop wordt gegeven vanuit verschillende perspectieven.
3. Informatie staat ten dienste van (het sturen van) de ontwikkeling van de student op deze leerresultaten én het nemen van een onderbouwde beslissingen over de beheersing van de beoogde leerresultaten: de leer- en beslisfunctie van toetsing zijn met elkaar verweven.
4. De student interpreteert en gebruikt, in georganiseerde dialoog, informatie uit datapunt(en) en geeft daarmee richting aan de verdere ontwikkeling van de beoogde leerresultaten.
5. De student en de opleiding monitoren doorlopend de beheersing van de beoogde leerresultaten aan de hand van geaggregeerde informatie uit datapunten.
6. Beslissingen worden niet genomen op basis van informatie afkomstig van één datapunt. Saturatie van informatie is voorwaardelijk voor het nemen van een onderbouwde beslissing.
7. Een commissie van examinatoren interpreteert de geaggregeerde informatie uit datapunten en neemt op basis daarvan gezamenlijk op een transparante en navolgbare wijze een onderbouwde beslissing over (het niveau van) de beheersing van de beoogde leerresultaten.

Herijkte principes

1. De beoogde leerresultaten zijn de basis voor het verzamelen en aggregeren van informatie uit datapunten.
2. Informatie wordt verzameld door middel van een bewust gekozen en beargumenteerde mix van datapunten en omvat feedback die daarop wordt gegeven vanuit verschillende perspectieven.
3. Informatie staat ten dienste van (het sturen van) de ontwikkeling van de student op deze leerresultaten én het nemen van een onderbouwde beslissingen over de beheersing van de beoogde leerresultaten: de leer- en beslisfunctie van toetsing zijn met elkaar verweven.
4. De student interpreteert en gebruikt, in georganiseerde dialoog, informatie uit datapunt(en) en geeft daarmee richting aan de verdere ontwikkeling van de beoogde leerresultaten.
5. De student en de opleiding monitoren doorlopend de beheersing van de beoogde leerresultaten aan de hand van geaggregeerde informatie uit datapunten.
6. Beslissingen worden niet genomen op basis van informatie afkomstig van één datapunt. Saturatie van informatie is voorwaardelijk voor het nemen van een onderbouwde beslissing.
7. Een commissie van examinatoren interpreteert de geaggregeerde informatie uit datapunten en neemt op basis daarvan gezamenlijk op een transparante en navolgbare wijze een onderbouwde beslissing over (het niveau van) de beheersing van de beoogde leerresultaten.

Wil je meer weten? Neem dan contact op met een van de betrokken onderzoekers!

Hoofdonderzoekers

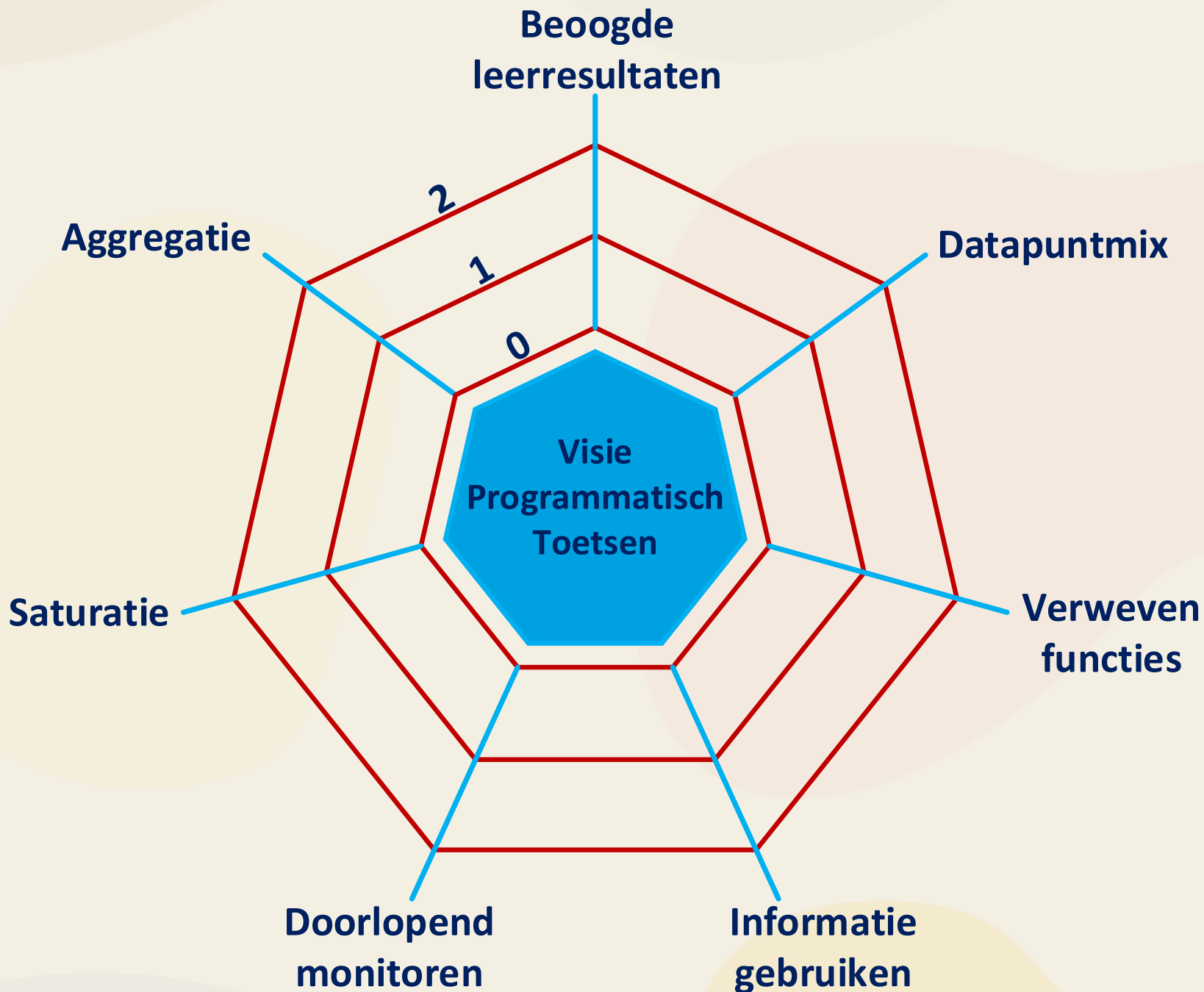
- Tamara van Schilt-Mol – tamara.vanschiltmol@han.nl
- Liesbeth Baartman – liesbeth.baartman@hu.nl
- Lubberta de Jong - l.h.dejong@uu.nl

Experts/mede-auteurs

- Sylvia Heeneman
- Andrea Oudkerk Pool
- Judith Gulikers
- Desirée Joosten-ten Brinke
- Kelly Beekman

Quick Scan

In hoeverre is jouw opleiding aan de slag met programmatisch toetsen?

Met deze quickscan kun je een analyse doen van je opleiding. In hoeverre zijn jullie aan de slag met de principes van programmatisch toetsen?

- 1) Scoor per principe door een stip te zetten op het niveau
- 2) Verbind de stippen en zie het profiel van jouw opleiding

0 = principe is afwezig;
 1 = aanwezig in ontwerp, niet in uitvoering;
 2 = aanwezig in ontwerp en uitvoering.

Werkwijze Quickscan

- 4-5 deelnemers per breakout room
- Per breakout room een link naar een padlet
- Iedere deelnemer vult quick scan in (één web per deelnemer) door een figuurtje te plaatsen op de voor jouw opleiding juiste plek in het web
- Bespreek de resultaten met elkaar
- ‘Plak’ post-its met belangrijkste opbrengsten in laatste bladzijde padlet
- Duur: 20 minuten – je wordt ‘teruggehaald’

Gezamenlijke terugkoppeling